

**ESKİ TÜRK EDEBİYATINDA MANZUM MEKTUP TÜRÜ VE PÂRE
PÂRE AHMET ÇELEBİ İLE LÂMÎÎ ARASINDAKİ MANZUM
MEKTUPLAŞMA**
**Letters In The Form Of Poetry In Divan Communication Between Ahmet
Çelebi The Pâre Pâre And Lami'î**

Dr. İ. Güven KAYA*

ÖZET

Mektup denilince, akla eski edebiyatımızda genel olarak “inşâ” dediğimiz yazı türü gelir. Bunun böyle düşünülmesinin nedeni, elbette mektup deyince düzyazının ilk anda akla gelmesidir. Aslında “inşâ”, yalnızca mektup türü olmayıp, çeşitli konularla birlikte bunu da kapsamına alan, eskilerden başlayıp son zamanlara değin gelen bir bilim dalı olarak, güzel ve herkesçe beğenilen bir yazı yazmak için hangi koşulların göz önünde bulundurulması gerektiği konusunu ele alan kitaplardır Okçuzâde Mehmetî'nin, Mehmet Şâhî'nin, Nüzhet Mehmet Efendi'nin, Hayret Efendi'nin, çoğu devletin resmi yazılarını ya da özel mektupları içeren, bu özellikteki eserlerdir. Bununla birlikte, Fuzûlî'nin, pürüzsüz dili ile yazdığı ünlü mektupları, Zaîfî'nin Sadrazam Rüstem Paşa'ya yazdığı mektup ve Tokatlı Kânî'nin mektupları da edebiyatımızda önemli mektuplardır.

Bütün bunların dışında, pek çokları mektup tarzında, düzyazı yerine şiiri tercih etmiştir: Her ne amaçla ve gerekçe ile olursa olsun, manzum mektuplar da eski edebiyatımızda bir gelenek olmuştur. Bunlar arasında Bağdatlı Ruhî'nin mektupları, Kanunî Sultan Süleyman ve Şehzade Bayezid arasındaki mektuplaşmalar, Hafız Ahmet Paşa'nın IV.Murat'a, Bağdat kuşatması sırasında yazdığı mektup, ve Lamiî ile Pârepârezâde Ahmet Çelebi arasındaki ilginç mektuplaşmalar da manzumdur.

XVI. yüzyılın önemli sanatçılarından olan Bursalı Lami'î ile yine Bursalı Pârepârezâde Ahmet Çelebi arasındaki bu ilginç mektuplaşmayı bu yazımızda ele alacağız.

Anahtar kelimeler: Lami'î ve Pâre Pârezâde

ABSTRACT

"Letter" in our old literature is used represent a literary genre called "inşa", which is identical with prose writing. It is, in fact, not only a literary genre, but also a scientific branc in which good writing principles are the main theme. The literary works of Okçuzâde Mehmet, Mehmet Şâhî, Nüzhet Mehmed Efendi and Hayret Efendi, most of which include official and confidential state

* Kocaeli Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi.

letters, are of this kind. The letters of Fuzûlî, Zâifîs letters to Rüstem Pasha and Tokathî Kânîs letters are also of great importance in our literature.

Apart from letters written in prose style, there are also ones written in verse style, which became soon a tradition in our literature. Among these Bağdatlı Ruhîs letters, the correspondence between Kanunî Sultan Süleyman and Şehzade Bayezid and Hafız Ahmet Paşa's letters to Murat IV, which he wrote during the siege of Baghdad, and the interesting correspondence between Lamiî and Pârepârezâde Ahmet Çelebi are of this kind.

We will examine the interesting correspondence between Bursalı Lamiî, one of the most important artists of the XVI. th century, and Bursalı Pârepârezâde Ahmet Çelebi.

Key words: Lamiî and Pârepârezâde

Mektup denilince, eski edebiyatımızda genel olarak akla "inşâ" dediğimiz yazı türü gelir. Bunun böyle düşünülmesinin nedeni, elbette mektup yazın türü ile düzyazı şeklinin özdeş olmasıdır. Aslında "inşâ", yalnızca mektup türü olmayıp, çeşitli konularla birlikte bunu da kapsamına alan, eskilerden başlayıp son zamanlara değin gelen bir bilim dalı olarak, güzel ve herkesçe beğenilen bir yazı yazmak için hangi koşulların gözönünde bulundurulması gerektiği konusunu ele alan kitaplardır. Tam olarak adı "inşâ'n-nesri" (düzyazı kuramı) olan bu bilim dalında başarılı olabilmek için önceden belli bir birikim de gerekmektedir. Dolayısıyla konunun eğitimi şarttı. Taşköprülüzâde Ahmet Efendi daha önce "Mevzûâtü'l-ulûm" adlı kitabında türlü bilimlerin konuları ve amaçları üzerinde bilgi verirken "ilmü'l-"inşâ"yı güzel ve doğru olması yönünden "mensur sözleri" konu edinen bilimdir, diye açıklar. Kâtip Çelebi de "Keşfü'z-zünûn"unda bu konuya değinirken Taşköprülüzâde'yi tekrarlar.¹

İlk anda doğru görünen bu tanımlar, uygulamada ters düştü. Daha XV. yüzyıldan itibaren yazınımızda "edebi nesir" örneği ardında koşan sanatçılarımız gittikçe daha süslü ve daha yapmacıklı bir yol tuttu. Bir yandan "seci" merakı, öte yandan da Arap ve İran edebiyatçılarına taklit yolundaki gösteriş merakları, düzyazıyı iyice bozdu. En sıradan düşünceler bile içinden çıkılmaz ve karmaşık benzetmelerle anlatılmağa başlandı. Biçime verilen bu özen, bir yerde özden uzaklaşılmağa neden oldu. XVII. yüzyılda Okçuzâde Mehmetî, "ilmü'l-"inşâ'nın, bilgiye ulaşmak için ilk elde öğrenilmesi gereken on iki bilim dalından biri olduğunu söyler ve düzyazının şiirden daha üstün olduğunu vurgular.² Nabi (1642-1712) ise, bir gece Şehit Ali Paşa (1667,1716) nın konağında verilen bir

¹ Orhan Şaik Gökyay, "Tanzimat Dönemine Değın Mektup", *Türk Dili Dergisi*, Mektup özel sayısı, sayı 274, Ankara, 1 Temmuz, 1974, s. 17

² age, s.18

ziyafet sırasında, bir davet mektubunun kaç şekilde yazılabileceği ile ilgili bir iddia üzerine, herkes üç örnek üzerinde hemfikir olurken Nabi, onbeş ayrı şekilde yazarak herkesi şaşırtır: Ancak üsluptaki ağırlık, anlatımdaki yoğunluk, mektubu içinden çıkılmaz ve anlaşılmaz şekle sokmuş olması koşulu ile.³ Mehmet Şâhî'nin "Menşeü'l-inşâ"sı, Nüzhet Mehmet Efendi'nin Nüzhetü'l-münşeât"ı ve "Muaddilü'l-implâ ve Mükemmilü'l-inşâ"sı, Hayret Efendi'nin "Riyâzü'l-kütebâ ve Hıyâzü'l-üdebâ"sı, çoğu devletin resmi yazılarını ya da özel mektupları içeren, bu özellikteki eserlerdi. Hatta kimilerine doğrudan doğruya "mektûbat" adı bile verilmişti: "Mektûbât-ı Şeyh Aziz Hüdâî", "Mektûbât-ı Sezâî", "Metkûbât-ı Niyâzî-i Mısırî" vb. çoğu devletin resmi yazıcılığını yapan "nişancı" ya da "tevkîî" denilen katipler, çoğunlukla yazma becerilerini bu kitaplardan öğrenerek geliştirirlerdi.

Bunların dışında, hüner göstermek için akla gelmedik yollara başvuruluyor ve alışılmışın dışında şeyler de yapılıyordu. Örneğin kimileri noktasız harflerle belli bir konuda yazarken, tersane, dilbilgisi, müzik terimleri ya da kuş, meyve, çiçek adları kullanarak, müstezatlî ve baştan sona aynı harfin ayağına bağlı secilerle yazılmış, yalnızca hüner göstermek amacına yönelik pek çok mektup vardır.

Bununla birlikte, birtakım adlar vardır ki bütün bunların dışında kalmayı başarmış, dillerini ve üsluplarını bu tutsaklıktan kurtararak, bugün yazınımızda saygın bir yer kazamışlardır. Örneğin XVI. yüzyılın büyük şairi Fuzûlî'nin , pürüzsüz dili ile yazdığı ünlü mektupları bugün bile genç kuşaklarca anlaşılmaktadır.⁴ Yine XVI. yüzyıl şairi Zaîffî'nin sadrazam Rüstem Paşa'ya yazdığı mektup ve Tokatlı Kânî'nin mektuplarında kullandığı nükteli ve alaysî dili, münşaatlarını basmakalıp olmaktan kurtarmıştır.⁵

Bütün bunların dışında, belki de türlü endişelerden uzak kendilerini daha özgür hissettiklerinden, daha anlaşılır olduklarını varsaydıklarından, ya da meramlarını daha doğru ve etkin anlacaklarına inandıklarından, pek çokları mektupta, düzyazıyı değil de şiiri seçmişlerdir. Her ne amaçla ve gerekçe ile olursa olsun, manzum mektuplar da eski edebiyatımızda bir gelenek olmuştur. Bunlar arasında Bağdatlı Ruhî'nin,

"Bağdata düşse reh-güzerüñ ey nesîm-i şubğ
Gör evvelâ ki zümre-i a'yân ne demdedür"

³ Nabi, *Münşeât*, Topkapı Sarayı kitaplığı, Revan kitapları, No:1052, Yk. 3a-4a.

⁴ Abdülkadir Karahan, *Fuzûlî'nin Mektupları*, İstanbul, 1948.

⁵ Kânî, *Münşeât-ı Kânî*, Topkapı Sarayı kitaplığı, Hazine kitapları, No: 827.

diye başlayıp çağının bütün şairlerinin hatırını sorduktan sonra

"Vaşl idüp rik'ayı bizden du'âlar it
Gör cümleyi şafâda mı hûllân ne demdedür

Yārân söyle cān ü gönülden du'ādudur
Dirlerse Rûğî-i bî-cān ne demdedür"

diye biten toplam 41 beyitlik mektup önemlidir.⁶ Yine Manzum mektuplar arasında ilginç olanlarından biri de Kanunî ve Şehzade Bayezid arasındaki mektuplardır: Bilindiği gibi Lala Mustafa Paşa'nın kışkırtmaları ile Şehzade Bayezid'in kardeşi Selim ile Konya ovasında tuttuğu savaş sonrası yenilgiye uğraması, onun yaşamına mal oldu. Her ne kadar bu sırada olaydan pişmanlık duyarak babasından af dileyen mektuplar yazdıysa da çoğu padişaha ulaşmadan imha edildi ve Şehzade Bayezid'in sonunu değiştirmede. Şiirlerinde "Şahsî" mahlasını kullanan Beyazıt'ın özür mektuplarından biri şöyle başlar:

"Ey ser-â-ser 'âleme Sulşân Süleymānum baba
Tende cānum cānumuñ içinde cānānum baba
Bāyezīdine kıyar mısın benüm cānum baba
Bî-günāhum Çak bilür devletlü sulşānum baba"

Kanuni'nin bu mektuba verdiği yanıtın giriş bendi ise şöyledir:

"Ey dimeden mażhar-ı şügyān u 'işyānum oğul
Wāqmayan boynına hergiz şavķ-ı fermānum oğul
Ben kıyar mıydum saña iy Bāyezīd Hānum oğul
Bî-günāhum dime bārī tevbe kııl cānum oğul" ⁷

Kısaca değindiğimiz her iki örnek mektupta dikkatimizi çeken en önemli husus, dönemine göre ne kadar yalın bir Türkçe ile yazılmış olduğudur. Yeri gelmişken, "gazel" tarzında yazılmış bir başka mektup örneğine burada değinmeden geçmek doğru olmaz: Sözkonusu mektubu Hafız Ahmet Paşa (1564-1632)nın IV. Murat'a, Bağdat kuşatması (10 sefer 1035 / 11 kasım 1625) sırasında yazmıştır. Mektupta satranç oyununun kimi sözcüklerinin kullanılışı ilginçtir. Şükrü Kurgan tarafından tespiti yapılan Toplam 7 beyitlik bu mektubun tümünü şöyledir:

"Aldı eşrâfi 'adū imdāda 'asker yok mıdur

⁶ Orhan Şaik Gökyay, age, s. 22.

⁷ Sadettin Nüzhet Ergün, *Türk Şairleri*, Cilt II, İstanbul, S.751-752.

Dîn yolında bağ verür bir merd-i server yoķ mıdur

Hâşm-ı bed-kiş bu oyunda ruĥ-be-ruĥ şehmet ider
Cengde at oynadur ferzâne bir er yoķ mıdur

Bir ‘aceb girdāba düşdük çāresiz ħalduķ meded
Aşınālar zümresinde bir şināver yoķ mıdur

Cengde hem-pāmuz olup baş virüp baş almaġa
‘Arşa-i ‘ālemdede bir merd-i hünerver yoķ mıdur

Ref -i bī-dāda tekāsülden ġaraz ne bilmezüz
Derd-i mażlümān su‘āl olmaz mı maġşer yoķ mıdur

Āteş-i sūzān-ı a‘dāya bizümle girmeye
Dehr içinde imtiġān olmış semender yoķ mıdur

Dergeh-i Sulşān Murāda nāmemüz irsāline
Bād-ı şarşar gibi bir çāpük kebüter yoķ mıdur"⁸

XVI. yüzyılın önemli sanatçılarından olan Şeyh Mahmūd bin Osman bin Ali el-Nakkaş bin İlyas Lâmiî (1472-1532) Bursalıdır.⁹ babası Osman çelebi Sultan II. Bayezid'in hazine defterdarı idi. Âşık Çelebi Lâmiî'nin eğitimidende söz ederken önce Molla Ahaveyn ve Fenârîzâde'den ders gördüğünü daha sonra ise Nakşibendi şeyhi Emir Ahmet Buhârî'den iradet aldığını ve yaşamı boyunca ona bağlı kaldığını söyler.¹⁰ Lâmiî, yalnızca yaşadığı dönemde değil, divan edebiyatının tümü göz önüne alınırsa en çok eser veren sanatçılardan biri olduğu söylenilebilir. Nazım, nesir, nazım-nesir karışımı olmak üzere kaleme aldığı eser sayısı 30'u bulur. Divanı ve sonuna eklediği "Bursa Şehrengizi" dışında, Özellikle de çeviri ve nakil alanında ortaya koyduğu ürünleri ile bu edebiyat da birinci sıradadır. En göze çarpan yanı da çeviri ve nakil mesnevilerde alışılmış konuların dışında farklılık aramasıdır. "Vâmık u Azrâ", "Absâl ü Salâmân", "Heft Peyker", "Gûy u Çevġân", "Vîs ü Râmîn" gibi manzum çevirileri bunun göstergesidir. Nesir alanında da "Nefahatü'l-Üns" çevirisi ile, Kanuni'ye takdim ettiği "Şerefü'l-İnsan" ve "İbret-nümâ" adlı ahlaki eseri ile hep orijinal eserlerdir.

⁸ Orhan Şaik Gökyay, age, s. 48-49

⁹ MEB İslam Ansiklopedisi "Lâmiî" maddesi, C.7, Haz. Abdülkadir Karahan, S.10-15

¹⁰ Âşık Çelebi, *Meşâ'irü's-Şuarâ*, G.M. Meredith Owens tıpkıbasımı, (London, 1971) Yk. 108b 111a.

Lâmiî'nin farklı yanlarından biri de çeşitli kişilere ve yakınlarına yazdığı mektuplarıdır. Bunlar arasında Şeyh Emir Ahmet Buhârî'ye, Defterdar Sinan Bey'e, Tâcî Bey'e, dönemim kimi ileri gelenlerine yazdığı mektuplar, ilginç mektuplardır.¹¹

Pârepârezâde Ahmet Çelebi'ye gelince: O da Bursalıdır. Silivri kadısı iken Şehnâme vezninde tertip ettiği "Tevârih-i Âl-i Osman"ında bizzat kendisi kökeninden söz ederken,

"Şorarsañ ne yirden menzilüm
Burusada şandadır âb ü gilüm

Galâvetde beñzer hemân şekkere
Şorar iseñ adı durur Gökdere

Henüz girmedüm şehre ol hoş-güvâr
Kenârında anuñ bir güzel köşk var

Egerçi ki bir kırı şaraltıdur
Behişt anuñ üsti veya altıdur

Ĥudânuñ durur gerçi 'âlemde mülk
Velî bendenüñ durur ol gölgelük"¹²

diyerek Bursa'dan, Gökdere yöresinden olduğun söylemekte ve yöreyi de ayrıntıları ile anlatmaktadır. Ahmet Çelebi, Fenârîzâde Kazasker Şâh Çelebi'den mülahız olduktan sonra uzun yıllar Silivri'de kadılık yapmıştır. Âşık Çelebi, Ahmet Çelebi'yi anlatırken "..Yazın içine bir aş sâde ve kışın bir gök şapama üstine bir Selânik çuķası ve bağında bir şokuzlu çalması.." olduğü halde dolaştığını söyler. Yine, Gösterişe önem vermeyen Ahmet Çelebi'nin, mahkeme sırasında bile bir hasırda oturduğunu, paraya ve mala önem vermediğini, yol harçlığını bile yol boyunca sattığı kitaplarından çıkardığını belirtir ve "Sicil ve hüccet" karşılığı olarak ne verirlerse alır, bu çok, bu az demezdi, diye anlatır. Son görevi Tırhala kadılığıdır. Bu görevde iken H. 968/ M. 1560 yıllarında ölmüştür.¹³

Âşık Çelebi, Pârepârezâde Ahmet Çelebi'nin pek çok şiiri olduğünü ve Kanuni'nin Alman seferinden dönüşte ona bir "Şehnâme" takdim ettiğini söyler. Yine Çelebi'ye göre Lâmiî ile dostluğu süreklidir ve mektuplaşmaktadırlar.

¹¹ Lâmiî, *Mektuplar*, Milli Kütüphane, Ankara, Nr.737, Yk. 83b-115a.

¹² Âşık Çelebi, Yk.40a-40b.

¹³ Âşık Çelebi, Yk 40a.

Anlaşıldığı kadarı ile iki dost arasındaki teklifsizlik, en mahrem konuları bile kapsar niteliktedir.

Âşık Çelebi'ye göre aşağıda naklettiğimiz mektubun macerası ise şöyledir: Ahmet Çelebi, yaşlılığında Ali Bâlî adlı bir dilbere gönlünü kaptırmak gibi bir onulmaz derde düşmüştür. Ölecek hasta gibi hemen her gün bu dilberin adını sayıklamaktadır. Sonunda dostuna derdini açan aşağıdaki mektubu gönderir ve ondan derdine derman bulmasını söyler. Nitekim, mektubun bir yerinde

"Eger cā'iz ise icāzet buyur
Keremden şafâyile himmet buyur

Ki añunla 'âlemde bir ad idem
Çalem kaçü' idüp kışşa bünyād idem

Fürûğum görüp günden idüp ferāğ
Diye Lâmi'iden yaqıpdur çerāğ"

diyen şair, hâlimden yalnızca dostunun anlayabileceğini belirtir. Nitekim Âşık Çelebi'nin de belirttiği gibi Lâmiî de yaşamının bir döneminde Tatar Memi lakablı biri hakkında

"Çaşı kemān müjesi tîr gamzesi hānçer
Tatar Memi gibi var mı cihānda bir dil-ber"

matları ile başlayan şiirini yazmış, bu yüzden de çevresi tarafından, özellikle de Âşık Serdarî tarafından acımasızca hicvedilmiştir. Ancak, Pârepârezâde Ahmet Çelebi'ye verdiği cevapta bu kez, öğüt veren bir büyük kimliğinde, ona, bu sevdadan vaz geçmesini isteyen bir nasihat söz konusudur:

" Bilürüm seversin 'Alî Bâlîyi
Velî sevmez ol kîse-i hâlîyi

Acar gerçi âyîneyi nāzenîn
Fırâkıında olmasa āh ü enîn
Açup seyr ider dir iseñ sînesin
Şikest itmese göñlüñ āyînesin"

dedikten sonra kendisine bir şair olduğunu hatırlatarak

Çalem şut ki himmet durur hem-'inān
Süvār ol bu meydānda cevîlān-künān

bu yolda çaba göstermesini ve üretmesini salık verir.

Pârepârezâde Ahmet Çelebi'nin mektubu şöyledir:

MANŽŪM

1. Şorarsañ ki ne oldı ğādiş olan
Bu deñlü bu içdāma bā'is olan
2. Meger meşveret idüm o şād ile
Hüner ahteri Lāmi'ī ad ile
3. Dürüd ile miskīn idüp hāmeyi
Revān eyledüm bu du'ā-nāmeyi
4. Eyā mağrem-i 'işret-ābād-ı şubğ
Mesīhā-yı 'anber-nefes bād-ı şubğ
5. Dem-i nev-bağā irse ferrāş-ı bāğ
Ħazān faşlı irdükçe nekkāş-ı rāğ
6. Seğerden şurup 'azm-i ğazret iden
Süleymān seririne Ħidmet iden
7. 'Uluvv-i 'azīmetle pervāz iden
Muğammed livāsın ser-efrāz iden
8. Sebük-pāy ol ey peyk-i 'Isā-nefes
Ki düşdi hevān ile cāna heves
9. Selām u tağiyyāt-ı 'anber-nesīm
Bi-ķavlin selāmın ve ķalbin selīm
10. Revān eyle ol meclis-i 'ālīye
Ki müştāķıdur cennet-i 'ālīye
11. Müşeref it ehl-i şafā şoğbetin
Ziyāret idüp Lāmi'ī ğazretin
12. Ne ğazret ki Ğassān-ı devr-i zamān
Ne Ğassān Mesīğā-yı mu'ciz-beyān
13. Du'ā it dil-i ārzū-mend ile

- Hem it meşveret ol Hüdāvend ile
14. Eger cā'iz ise icāzet buyur
Keremden şafāyile himmet buyur
15. Ki añunla 'ālemde bir ad idem
Çalem kaç' idüp kışşa bünyād idem
16. Fürūgum görüp günden idüp ferāğ
Diye Lāmi'iden yaqıpdur çerāğ
17. Eger hām ise hāme ney-şekkeri
Buyur zarf-ı helvā idem defteri
18. Geçem geçmez ise ben o şiveden
Çekem dest-i bālādaki mīveden
19. Dimişler durur hem yimişler şeker
Ki er fahr ider ālet işler hüner
20. Müheyyā gerekdür 'ifāf ü kefāf
Ki āyīne-i cān ü dil ola şāf
21. Ma'āşum elini felek itdi teng
Göñül kaldı bengī vü 'aql oldı deng
22. Mā'ışet degüldür hemān āb ü nān
Gıdā ol durur k'ola kuvvet-i cān
23. Ki bir serv-i nāzum gerek nāzenīn
Ki cüllāb idüm lebleri şekkerin
24. Dil olduqça endişeden huşk mağz
Bu cüllāb-ı cān ağızımı ide nağz
25. Çü yāqūtı zevkın idem kıt-ı rüğ
İre 'ālem-i gaybiden biñ fütüğ
26. Hem āyīne-i şab'um olmağa şāf

- Açup sînesin seyr idem tâb-nâk¹⁴
27. Çü kaçları fikriyle yazam maķâl
Sözüm evc-i ğikmetde ola hilâl
28. Çün ol vâsiş ile şuna dest-būs
Ney-i kıand ola hâme-i pür-fūsūs
29. Ve ger luş u iĝsân pâ-būs ola
Kâlem cilveler ide şāvūs ola
30. Bu ‘özrüm kıavîdür hemân ey hümâm
Bahânedür ayruķları ve's-selâm¹⁵

Lamiî'nin ona verdiği yanıt ise şöyledir:

CEVĀB-NĀME-İ LĀMĪ'Ī ÇELEBĪ EL-MERĞŪM MEKTŪB

1. Gel ey mekteb-i cānda olan sebaķ
Sözün tâze ğelvâ vü żarfi varaķ
2. İrişmiş durur hâme ney-şekkeri
İrişdürenün var ola elleri
3. Elün çekme bālâ diyü mîveden
Ki ol saña bālâlanur şîveden
4. Söz ehlini bulur ser-encâm-ı kâr
Kânatlandırırır sözi Şeyhî-vâr
5. Cihānda kıanâ‘at gibi genc var
Müheyyâ vü ğâzır niçe renc var
6. Velî şol ğidâ özlemiş anı cān
Bulunmaz fedâ itse biñ cānı cān

¹⁴ Bu beyitte uyak tutmamaktadır

¹⁵ Âşık Çelebi, age Yk.40b

7. Egerçi kıomişlar anı bahş-ı ğayb
Velî vardur anuñ vücūdında reyb
8. Anı isteyenüñ çoğı oldu aç
Gerekse sen ağzuñı pur yaza aç
9. Bu şerbet şuvara diyü mağzuñı
Egerler perîler senüñ ağzuñı
10. Wutalum saña yâr ola dil-berüñ
Kıanı hâk-i pâyine sîm ü zerüñ
11. Bilürüm seversin ‘Alî Bâlîyi
Velî sevmez ol kîse-i hâlîyi
12. Acar gerçi âyîneyi nâzenîn
Fırâkıında olmasa âh ü enîn
13. Açup seyr ider dir iseñ sînesin
Şikest itmese göñlüñ âyînesin
14. Göñül bend-i zülfine olup esîr
Diye ان هذا الشيء عسير¹⁶
15. Elin öpdigince tutup yumruğa
Döge döge başuñ döne tomruğa
16. Ayağın öpmege egdükce baş
Eteğine dil-dâr doldura şaş
17. Kalem şut ki himmet durur hem-‘inân
Süvâr ol bu meydânda cevân-künân
18. İcâzet dilerseñ beşâret yeter
Eger ‘ârif iseñ işâret yeter"¹⁷

¹⁶ “O gerçekten çok zordur.”

¹⁷ Âşık Çelebi, age. Yk

KAYNAKLAR:

- Âşık Çelebi, *Meşa'irü's-Şuarâ*, G.M. Meredith Owens tıpkıbasımı, (London, 1971) Yk. 108b 111a.
- BURMAOĞLU, Bilen Hamit, *Lami'î Çelebi Divanı*, Erzurum, 1983 (basılmamış doktora tezi).
- ERGÜN, Sadettin Nüzhet, *Türk Şairleri*, Cilt I-II, İstanbul.
- GÖKYAY, Orhan Şaik, "Tanzimat Dönemine Değın Mektupı", *Türk Dili Dergisi*, Mektup özel sayısı, sayı 274, Ankara, 1 Temmuz, 1974, s. 17.
- MEB İslam Ansiklopedisi* "Lâmiî" maddesi, C.7, Haz. Abdülkadir Karahan, Milli Eğitim Bakanlığı yayınları, S.10-15.
- KARAHAN, Abdülkadir, **Fuzûlî'nin Mektupları**, İstanbul, 1948.
- Kânî, *Münşeât-ı Kânî*, Topkapı Saray kitaplığı, Hazine kitapları, No: 827.
- Lâmiî, *Mektuplar*, Milli kütüphanesi, Ankara, No: A-737, Yk. 83b-115a.
- LEVEND, Agâh Sırrı, *Türk Edebiyatı Tarihi I*, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi 1988.
- Nâbî, *Münşa'ât*, Topkapı Sarayı kitaplığı, Revan kitapları, No:1052.
- TEZCAN, Nuran, "Bursalı Lami'î Çelebi", *Türkoloji Dergisi*, C.7, Ankara 1979 S.305-350.